

PEYGAMBER SAS'İN SEVMEDİKLERİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

ismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn... Nahmedühü bi-cemii mehâmidih... Lehü'l-hamdü kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve liazîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Senedinâ ve mededinâ muhammedini'l-mustafe'l-emîn... Ve âlihî ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'ddîn...

Emmâ ba'd. Fa'lemû eyyühe'l-ihvân! Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'nnebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme, ennehû kân:

كَانَ يَكْرَهُ رَفَعَ الصَّوْتِ عِنْدَ الْقِتَالِ

(طب.ك. عن ابى موسى)

RE. 561/1 (*Kâne yekrahu ref'a's-savti inde'l-kıtâl.*)

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı; dünyada, ahirette

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

üzerinize olsun... Rabbimiz iki cihanda saadete, selâmete cümlelerinizi nâil eylesin... Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek şemâilini, adetlerini, itiyadlarını, özelliklerini, sevdiklerini, sevmediği şeyleri; hayatından sahneleri anlatan kısımları bitirmek üzereyiz. *Râmûzü'l-Ehâdis* kitabımızın son sayfalarına geldik. 561. sayfanın başından okuyacağız şimdi. 562. sayfada da kitap tamam oluyor. Demek ki, kitabı hatmetmiş oluyoruz.

Bazı haftalarda ben okudum, bazı haftalarda çok kıymetli hocaefendi kardeşlerimizden bazı alimler, burada size hitab ettiler. Allah hepsinden râzı olsun... Eksiklerimiz, kusurlarımız varsa, bağışlasın... Kur'an-ı Kerim'in hatmi gibi, sonuna gelince tekrar başına geçeceğiz. Herhalde bir iki haftadan sonra, inşaallah, tekrar başından itibaren hadis-i şerifleri okumaya başlayacağız. İnşaallah bu sefer, başından daha kuvvetli başlarız. Her dersi yaptıktan sonra, hadis-i şerifleri dergilerimizde basarız inşaallah... İlâve olarak veririz de, sizin de elinizde bulunmuş olur diye düşünüyorum. Allah mâlî imkân verirse, öyle yaparız.

Şimdi şu hadis-i şerifleri bitirdikten sonra, *Şemâil-i Şerîf'e* dair bölüm gelmişti, onu da bitirmek üzereyiz. Bunları okuyoruz. Okumağa geçmeden önce, her zaman olduğu gibi, başta Peygamber SAS Efendimiz'in ruh-u pâkine, biz âciz, nâçiz ümmetlerinden sevgimizin, saygımızın bir nişanesi olsun diye; bir hediye olsun diye bir Fatiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyup

hediye ediyoruz. Allah-u Teâlâ Hazretleri ruh-u pâkine vasıl eylesin, şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

Ayrıca Peygamber Efendimiz'in mübarek âlinin, ashabının, etbânın, ahbabının, kıyamete kadar kendisini sevip, kendisine inanıp, kendisine tâbî olan cümle mü'minîn ü mü'minâtın ruhlarına; ve Hazret-i Adem Safiyyullah Atamız AS'dan Peygamber Efendimiz'e kadar gelmiş geçmiş olan, vazife görmüş olan, dünyanın nerelerinde nice hizmetler yapmış olan, enbiyâ ve mürselîn —*salevâtu'llâhi ve selâmühû aleyhim ecmaîn*— hazerâtının ruhlarına;

Ve cümle evliyaullahın, Allah'ın sevgili has kullarının ruhlarına; ve hasseten Peygamber Efendimiz'den sonra ümmetin halifeleri olan, müşidleri olan, mürebbîleri olan ulemâ-ı muhakkıkîn, meşâyih-i vâsılîn, sâdât-ı turûk-u aliyyemizin, Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyyü'l-Murtezâ'dan müteselsilen, zincir halinde, silsile halinde, halka halka bize kadar yaşamış geçmiş pirlerimizin, şeyhlerimizin; ve hâssaten şu okuduğumuz kitabı toplamış, cem etmiş olan Gümüřhaneli Ahmed Ziyâüddin Efendi Hocamız'ın, kendisinden feyz aldığımız Hocamız Muhammed Zahid-i Bursevî Hazretleri'nin ruhlarına hediye olsun diye;

Ayrıca řu beldelerde yaşıyoruz, bu beldeleri bize fethedip emanet etmiş, hediye etmiş olan zâtlara da çok borçluyuz; bu beldeleri fethetmiş olan Fatih Sultan Mehmed Hân'ın —Allah mekânını cennet eylesin, ordusu ve kendisi hadis-i şeriflerle methedilmiş— o

gazilerin, o şehidlerin; onun hayatından sonra da bu çevreyi ve Balkanları, nice nice diyarları fethetmiş olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayrat u hasenat sahiplerinin ruhlarına hediye olsun diye, hassaten içinde oturup ibadet ettiğimiz, vaaz ettiğimiz, vaaz dinlediğimiz şu İskenderpaşa Camii'ni bina etmiş olan, Sultan II. Beyazıt'ın çok itimatlı veziri, paşası İskender Paşa'nın ruhuna; ve bu camiyi zaman zaman genişletmiş olan, yaşatmış olan, tamir etmiş olan, asırlar boyunca hizmet etmiş olan kimselerin ruhlarına; bu camiden gelmiş geçmiş imam efendilerin, müezzinlerin, hatip efendilerin, vaiz efendilerin, cemaatlerin ruhlarına hediye olsun diye; evvelki senelerde aramızda olup bu dersleri dinleyip de, aramızdan ayrılmış olan kardeşlerimizin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan yakından sizler de buralara geldiniz, Allah hepinizden râzı olsun... Sizin de ahirete göçmüş olan bütün sevdiklerinizin, yakınlarınızın ruhlarına hediye olsun, hepsinin ruhları şâd olsun, kabirleri pür nûr olsun, cennet bahçelerine dönsün diye; biz yaşayan mü'minler de Rabbimizin rızasına uygun yaşayalım, Kur'an-ı Kerim'in yolunca yürüyelim, Peygamber Efendimiz'in sünnetine sarılalım, onu ihya eyleyelim, böylece şehit sevapları kazanalım, iki cihanda aziz bahtiyar olalım diye; buyurun bir *Fatiha*, üç *Ihlâs-ı Şerîf* okuyalım, öyle başlayalım:

a. Savaşta Bağırmayı Sevmezdi

Ebû Mûsa el-Eş'arî RA'ın rivâyet ettiği, alimlerin hasen hadis diye bildirdikleri bir rivayete göre:¹

كَانَ يَكْرَهُ رَفْعَ الصَّوْتِ عِنْدَ الْقِتَالِ

(طب.ك. عن ابى موسى)

RE. 561/1 (*Kâne yekrahu ref'a's-savti inde'l-kıtâl.*) “Peygamber SAS Hazretleri savaş sırasında bağırmayı, ses yükseltmeyi sevmezdi.”

Mâlûm, *yekrahu* demek, yâni kerîh görürdü, nâhoş görürdü, sevmezdi, hoşuna gitmezdi, iyi bir şey değil diye düşünürdü demek. Kerîh görürdü, nahoş görürdü, beğenmezdi demek.

Kıtâl de savaşmak demek. *Katele* öldürmek demek Arapça'da; *kıtâl* de iki tarafın karşılıklı geçip de birbirlerini öldürme mücadelesi yapması, *mukatele*; yâni birbirini öldürmeye girişmesi.

Biz buna savaşmak diyoruz. Bizim Türkçemiz'de savmaktan gelmiş kelime. Hani deriz ya:

“—O adam, öteki adamı başından savdı.”

Savaşmak da yâni, o onu savmaya çalışıyor, o onu savmaya çalışıyor; oradan gelmiş. Fakat burada *mukatele* yâni *katele* öldürmek demek; *mukatele*, o bunu öldürmeye çalışıyor, bu onu öldürmeye çalışıyor. Burada mânâ, savaşın mânâsını biraz daha güzel ifade ediyor. Savuşturmak başka, öldürmek başka. *Kıtâl*

¹ *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.95, no:18132; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s: 216, no:7148.

savaşmak, yâni kılıçları ele alıp, silahları ele alıp, birbirine girişmek, vuruşmak; kim kimi öldürecek, sağ kalan kalır, ölen ölür. Bu mücadele...

Biliyorsunuz, Arapçanın çok kelimeleri var, hepsinin ince ince mânâsı var. Cihad kelimesi var meselâ, o da cehd etmek kökünden geliyor. “—Hadi çalış biraz daha, biraz daha cehd et; az bir yolumuz kaldı. Yoruldun ama, cehd et biraz daha, köye yaklaştık.” Yokuşu tırmanıyoruz meselâ, bu cihad... Cehd etmek, gayret sarf etmek demek. Cihad da ne demek, karşılıklı gayret sarf etmek demek. Yâni, bir müslümanın müslümanlığı yaşamak için, yaşatmak için cehd etmesi, gayret etmesi. Bir de İslâm düşmanının, İslâm’ı yok etmek için cehti var, gayreti var. Bu ikisinin karşılıklı gelmesine cihad diyoruz. Onun için, cihad sözü, kıtâl sözünden çok daha geniş bir sözdür. Herkes cihadı savaşmak sanıyor. Halbuki İslâm’ın hakim olması, yaşanması, ahkâmının icra edilmesi için yapılan her çeşit faaliyet cihaddır.

Meselâ, nefsiyle uğraşmak da cihaddır. Neden? Çünkü nefsi de insanı engelliyor bazen: “—Yat aşağı, kalkma sabah namazına!.. Boşver tutma şu orucu!.. Boşver, paran sıcacık cebinde kalsın, verme şu hayrı, sadakayı!..” Bak nefsi karşısına çıkıyor. Nefis de cehd sarfediyor, sana İslâm’ın emrini yaptırmamaya çalışıyor. Sen de yapmak için bastıracaksın: “—Sus, seni dinlemem ben! Sen benim içimdeki düşmanımsın. Ben sana rağmen, sen istemesen de bu ibadeti yapacağım, bu hayrı yapacağım!” diyeceksin.

Sen de biraz terliyorsun. Kolay değil... İnsanın içinden gelen arzuları yenmesi kolay değil. Çok insan arzularının, nefsinin esiridir. Nefsini yenemez yâni. Bir çok kimse yenemez. Hele nefis diye bir şey olduğundan haberdar bile değildir şu bizim dışımızdaki insanlar. “—Ne demek nefis?..” Bir şeyden haberi yok. Halbuki insanın içinde nefsi var. Nefis insanın en büyük düşmanıdır:²

أَعْدَىٰ عَدُوِّكَ نَفْسُكَ الَّتِي بَيْنَ جَنْبَيْكَ

(A'dâ adüvvüke nef süke'lletî beyne cenbeyke)
“Senin en büyük düşmanın iki yanın arasındaki, içindeki nefsidir.” diyor Peygamber Efendimiz.

Neden?.. Başkası seni kandırmaya çalışsa düşmanın olduğunu bilirsin; ama içinden bir duygu geliyor:

“—Hadi şöyle yapayım.”

“—Neden böyle yapıyorsun?”

“—Keyfim böyle istedi, canım böyle istedi.”

İşte bak, şeytan öyle istettiriyor sana, içindeki nefsin sana böyle şey yaptırtıyor. Onu anlamak lâzım yâni.

Demek ki cihad nefisle olur, cihad şeytanla olur, cihad daha başka şekillerle olur... İlle

² Beyhakî, *Zühdü'l-Kebîr*, c.I, s.359, no:355; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.408, no:5248; Harâitî, *İ'tilâlü'l-Kulûb*, c.I, s.35, no:32; Ebû Mâlik el-Eş'arî RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.IV, s.431, no:11263; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.143, no:412, 2144; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.270, no:19379.

böyle silah alıp çarpışmak şeklinde olmaz; mektep açmakla olur, medrese açmakla olur, dergi çıkartmakla olur, talebe yetiştirmekle olur, İslâm'ı sağa sola söylemekle olur... O çok geniş bir kelime.

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا

(العنكبوت: ٦٩)

(*Ve'llezîne câhedû finâ lenehdiyennehüm sübülenâ*) “Bizim uğrumuzda mücâhede edenlere, biz yolumuzu gösteririz.” (Ankebut, 29/69) buyruluyor.

Bizim uğrumuzda cehd sarf eden, gayret sarf eden; her türlü güçlükleri yenmek için “İh İh” uğraşa uğraşa İslâm'ı tutup kaldırmaya çalışan; hani Mehmed Akif merhumun dediği gibi,

Çiğnerim, çiğnenirim; hakkı tutar kaldırıyorum!

Çiğnenirim ama, durmam. Gene de ne yapıp yapıp, hakkı kaldırıyorum dediği gibi; işte o.

Kıtâl de savaşmak demek. düşmanla karşı karşıya gelip artık silahlar elde; o onu öldürmeye, o onu öldürmeye çalışması demek. Bu da çok zor tabii. Bu da cihadın bir çeşidi, en uç noktası oluyor.

Tabii, insan savaşmadan önce tebliğ eder. Savaşmadan önce ikaz eder. Savaşmadan önce tâlim eder. Savaşmadan önce terbiye etmeye çalışır, anlatmaya çalışır, sevdirmeye çalışır. Karşıdaki inatçı; inat eder, kabul etmez, reddeder, uğraşır, hainlik yapar, çelme

takar... Söz verir, sözünden döner, arkadan hançerlemeğe çalışır, saldırır... Haa, o zaman bıçak kemiğe dayandı; o zaman silahlar konuşur artık...

Ama silahların konuşmasından önce, yapılacak çok işler vardır. En önemlisi irşaddır. Yâni, müslümanların yapacağı faaliyetlerin en önemlisi irşaddır. Çünkü ola ki, en azılı insan bile, tatlı tatlı anlatırsan hakkı anlayabilir, İslâm'a girebilir, mümkün... Anlatırsan tatlı tatlı, muhalif insan ikna olabilir. E, ikna etmek varken, kafasını kesmeye ne lüzum var? İlk önce bir ikna et bakalım!..

Sulh yoluyla halletmek varken;

وَالصُّلْحُ خَيْرٌ

(النساء: ١٢٨)

(*Ve's-sulhu hayrun*) “Sulh daha hayırlı, sulh olmak daha hayırlı...” (Nisa, 4/128) buyuruyor Kur'an-ı Kerim.

Sulh ile, uzlaşma ile halletmek varken, ille savaşılmaya götürmek, kavgaya götürmek gerekmiyor. Savaş son çare olmuş oluyor. İşte böyle, mânâlar ince ince, kelimelerin her birisinin geniş izahları var.

Silahlar konuştuğu sırada, kılıçlar, kalkanlar, mızraklar çarpıştığı sırada, tabii heyecanlanıyor insanlar. Bağırıyorlar, çağırıyorlar falan... Peygamber Efendimiz bağırmayı, çağırmayı sevmezdi. Bir de o zamanın usüllerine göre, savaşlarda adam çıkardı, nara atardı,

“—Var mı bana yan bakan!” gibilerden. “Asarım, keserim; ben şu kadar adamı yere çalmışım, şöyle pehlivanım!” diye öğünmek vardı o zamanki savaşlarda.

Bu öğünmek de tabi güzel değil.

Bir keresinde sahabeden bir zat, Rasûllullah Efendimiz'den müsaade istedi de, şöyle savaş meydanına doğru edalı, çalımlı bir yürüdü böyle; kabararak hindi gibi.

Peygamber Efendimiz dedi ki:

“—Bu öyle bir yürüyüştür ki, Allah savaştan başka bir zamanda böyle yürüyen insanı sevmez. Ama burada savaş, düşmana karşı yapılıyor, affeder.” diye orada öyle söyledi.

Çünkü kibir, kendini beğenmek, öğünmek ifade ediyor. Demek ki Peygamber Efendimiz, öyle öğünmek, kendini beğenmek, kibirlenmek gibi sebeplerle olduğundan, savaşta yüksek sesle bağırışmayı sevmiyormuş, hoş görmüyormuş; nâhoş görüyormuş.

Bir de burada diyor ki ravi:³

السَّاكِتُ أَهْيَبُ وَالصَّمْتُ أَرْغَبُ

(*Es-sàkitu ehyebü, ve's-samtu ergabu*)

(*Es-sàkitu ehyebü*) “Susan insan daha heybetlidir.”

Bir adam böyle sakin sakin duruyorsa, herkes, “Acaba niye sakin duruyor?” diye bayağı bir endişe ederler. Sonra, (*ve's-samtu er'abu*)

³ Feyzü'l-Kadîr, c.V, s.309, no:7148.

konuşmadığı zaman, ses çıkartmadığı zaman, karşı tarafa daha büyük korku verir, daha büyük tesiri olur. O bakımdan, Peygamber SAS savaş esnasında bağırmayı sevmezmiş.

Hız. Ali Efendimiz de yaptığı savaşlarda, böyle ses çıkartmamalarını tavsiye edermiş. Belki bunun başka faydaları da vardır. Yâni, sessiz sedâsız işini bitirirsin, savaşı kazanırsın. Başkaları daha farkına varmadan, işler olur biter.

Bizim Osmanlı ordusunu anlatan bazı rivayetleri de hatırlattı bana bu hadis-i şerif... Osmanlı ordusunu methediyor Avrupalı yazarlar, seyyahlar. Gelip de bizim diyarlarımızı görmüş olan, Kanûnî zamanında gelmiş, bizim ordularımızı görmüş olan bir tanesi var meselâ, diyor ki:

“—Bu orduyu kim yenebilir?.. Bir ovada toplandığı zaman, mızrakları orman gibi... Kendileri deryanın dalgaları gibi... Bu ordunun karşısında kim durabilir?” diyor, ödü patlıyor yâni.

“—Sonra, bu ordu öyle disiplinlidir ki, yüz binlerce kişi bir yerden bir yere geçer gider, ses çıkmaz. Bizimkiler gürültü, velvele, patırtı yaparlar, şamata yaparlar; bu ordu böyle sessizce bulut gibi gider, düşmanın üstüne kartal gibi yığılır.” diye böyle methedilmiş eski seyahatnamelerde.

Demek ki, Efendimiz bağırmayı sevmiyormuş, öğünmeyi sevmiyormuş. Allah rızası için, Allah yolunda heybetli bir tarzda, sessiz sakin bir tarzda savaşmayı tercih ediyormuş. Bu rivayetten onu anlamış oluyoruz.

b. Mühr-ü Nübüvvet'in Görülmesinden Hoşlanmazdı

İkinci rivayete geçiyoruz:

Peygamber Efendimiz'in hizmetinde bulunan, sahabeden Abbâd

ibn-i Amr isimli kişi rivâyet etmiş:⁴

كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يُرَى الْخَاتَمُ

(طب. عن عبَّاد بن عمرو)

RE. 561/2 (*Kâne yekrehu en yurâ el-hâtemu*)
Peygamber Efendimiz SAS'in iki omuzu arasında, keklik yumurtası büyüklüğünde şöyle bir ben vardı. [Hocaefendimiz burada başparmağıyla orta parmağını birleştirip, bir halka yaptı.] Bu ben, hâtem, mühür diye isimlendiriliyor; *Hatemü'n-Nübüvvet* yâni, peygamberlik mührü diye adlandırılıyor. Peygamber SAS Efendimiz bu mühr-ü nübüvvetinin görülmesinden hoşlanmazdı.

Neden hoşlanmazdı denilirse; burada rivayette deniliyor ki:⁵

هُوَ كَانَ أَشَدُّ حَيَاءً مِنَ الْعَذْرَاءِ فِي خَدْرِهَا

(Hüve kâne eşeddü hayâen mine'l-azrâi fî

⁴ Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.499, no:14042; İbn-i Esir, *Üsdü'lGâbe*, c.I, s.571; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.IV, s.749, no:6125; Abbâd ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.125, no:18308; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s: 216, no:7149.

⁵ *Feyzü'l-Kadîr*, c.V, s.309, no:7149.

hadrihâ) “Peygamber SAS Efendimiz çadırında duran bir evlenmemiş kızcağızdan daha hayâlî idi. O kadar hayâ sahibi idi.” O da sırtında... Sırtının açılması falan lâzım ki görülsün. Onun için, hayâsından dolayı görünmesini sevmezdi.

Ama bazı kereler kendisi açmış. Meselâ, biliyoruz ki Selmanü'lFârisî RA'ın uzun bir macerası var. Ateşe tapmamış, bir mecûsi ağasının oğluyken... Çok maceraları var. Gezmiş diyar diyar, büyük din alimlerinin, eski devrin din adamlarının yanlarında dolaşmış. Birisi vefat edince ötekisinin yanına; ötekisi vefat edince, berikisinin yanına gitmiş. “—Efendim, siz vefat ediyorsunuz. Bundan sonra şöyle takvâ ehli, dünyaya meyletmeyen, ahirete rağbet eden, zahid, abid, rahib kim var? Kimin yanına gideyim?” diye sordukça;

“—Falanca yerde filanca zat var, oraya git!” demişler.

Onun için, muhtelif yerlere gitmiş, o hizmet ettiği alimler vefat ettiği zaman... Hattâ, bu Bursa'nın karşısında çatal bir tepe var, Bursa Ovası'nın karşısında, Çağlayan Köyü'nün karşısında; o tepede de mağarası varmış. Orada da bir alimin, rahibin yanında bulunmuş. Orada da işi bittikten sonra, Suriye taraflarına gitmiş. Orada da, demiş ki en son hizmet ettiği kişi vefat ederken:

“—Artık ahir zaman peygamberinin çıkması yakındır, o da Hicaz tarafından çıkacak, o taraflara doğru gidersen, onun hizmetine girmen nasib olursa; ne mutlu sana!” diye teşvik etmiş.

Selman-ı Fârisî bu kadar maceradan, bu kadar diyar diyar gezmekten sonra, o kadar alimlere hizmet ettikten sonra, abidlere hizmet ettikten sonra, Medîne-i Münevvere'ye gelmiş. Macera onu oraya sürüklemiş. Allah'ın takdiri... Medine-i Münevvere'ye geldikten sonra da, Peygamber SAS zuhur eylemiş.

Peygamber Efendimiz'in alâmetleri eski kitaplarda yazılı. Şöyle olacak, böyle olacak diye alâmetleri yazılmıştır eski kitaplarda. Hristiyanların kitaplarında yazılı, yahudilerin kitaplarında yazılı... Daha başka eski peygamberlerin getirmiş olduğu dinler bozulmuş bile olsa, onların kitaplarında yazılı.

Meselâ, Sâf Suresi'nde ve meselâ, Feth Suresi'nde ayet-i kerimelerde bildiriliyor ki, Peygamber Efendimiz'in vasıfları eski kitaplarda o ümmetlere de bildirilmiş. Yâni, Kur'an-ı Kerîm'in ayetleriyle sabit bu. Allah bildiriyor ki, eski Tevrat'ta da var Peygamber Efendimiz'in vasıfları, İncil'de de var.

Ben ingilizce bir kitap okumuştum. Bu okuduğum ingilizce kitapda Pakistanlı alim incelemiş; eski İran dinlerinin din kitaplarında da bizim Peygamberimizin geleceğine dair, bizim Peygamberimizi anlatan kısımlar var. Fotoğraflarını çekmişler, tercümelerini koymuşlar; Pehlevîce... Hindistan çok karışık bir diyar... Oralarda da demek ki, peygamberler gelmiş geçmiş. Çok eski kitaplarında, "Bir ahir zaman peygamberi gelecek, vasıfları şöyle olacak, böyle olacak" diye bildiren kısımlar var. Onun da fotoğrafını almış, altına tercümesini koymuş.

Her peygamberin ümmetine Allah-u Teâlâ Hazretleri,

“—Ahir zaman peygamberi gelirse, size tabi olan insanların çolukları çocukları, torunları onun zamanına yetişirse; (*letü'minenne bihî ve letensurunnehû*) ‘Ona inanacaksınız, ve ona yardımcı olacaksınız!’ diye her ümmete tavsiye etmiş, emretmiş böyle olmasını.

Peygamber Efendimiz gelmezden önce, Yahudiler bu Araplara tehditte bulunurlarmış:

“—Bizim kitaplarımızda yazıyor ki, ahir zaman peygamberi gelecek; bu diyarlarda, küfrü, şirki silecek, mahvedecek, müşrikleri kahredecek... Hele o gelsin, siz görürsünüz!” derlermiş.

Beklerlermiş böyle bir kimsenin gelmesini... Hazret-i İbrâhim’in soyundan gelecek diye bildiklerinden, kendi aralarından çıkacak sanırlarmış. Halbuki, Araplar da Hz. İbrâhim’in soyundan... Orasını tahmin edememişler yâni. Arapların içinden çıkacağını tahmin etmiyorlar da, yahudilerin içinden çıkacağını tahmin ederek; hele o gelsin de siz görürsünüz diye bekliyorlarmış.

Hıristiyanlarda da bu böyle... Hatta, muhterem kardeşlerim, bu dinler tarihini incelemek de çok fayda var. Müslümanın her şeyi bilmesi lâzım. Çok büyük bir papaz vardı. Çok meşhur, çok iyi yetişmiş bir papaz vardı. Abdü'l-mesih Dâvud diye. Bu zat, müslüman olmuş, Abdü'l-ehad adını almış. Yâni, papazken, yüksek tahsil yapmışken, teoloji (ilâhiyat) doktorası yapmışken, müslüman olmuş. Ne ismini almış?..

Abdü'l-ehad; tek olan, ehad olan Allah'ın kulu adını almış.

Niye *ehad* kelimesini seçmiş?.. Niye Abdullah dememiş, niye Abdü'l-latif dememiş, niye Abdü'l-gafur dememiş de, Abdü'l-ehad demiş?.. Hıristiyanlar üç diyorlar da ondan... Onlara karşı olsun diye, Abdü'l-ehad Dâvud adını almış.

O tabii Süryânice biliyor, İbrânice biliyor, Yunanca biliyor, Latince biliyor. Roma'da tahsil yapmış, İngiltere'de doktora yapmış. Farsça biliyor, Arapça biliyor... Yâni, derya gibi bir adam. İncil ve Kur'an üzerine kitap yazmış, eski harflerle basılmış bu kitap. Onları yeni harflerle de tekrar basmak lâzım!..

Orada diyor ki:

“—İncil (*Evangelos*) demek, müjde demektir. Niye müjde denmiş? Hazret-i İsâ'nın vazifesi, asıl işi Peygamber Efendimiz'i müjdelemektir. Onun için, kitabın adı da İncil'dir, yâni müjde... Bir

peygamber gelecek diye onun müjdesiydi. Onun gezdiği yerlerde çoğunlukla söylediği, 'Ahir zaman peygamberi gelecek, o insanların en şerefli sidir, ona tabi olun!' diye vaaz etmekten ibaretti.” diye papaz söylüyor yâni.

Gerçekleri görmüş, müslüman olmuş sonradan. Kur'an-ı Kerim'den misal:

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ

وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ

(الصَّف:٦)

(Ve iz kàle ise'bnü meryeme yâ benî isrâile innî rasûlü'llâhi ileyküm musaddikan limâ beyne yedeyye mine't-tevrâti ve mübeşşiren bi-rasûlin ye'tî min ba'di'smuhû ahmed.)

[Hatırla ki, Meryem oğlu İsa: Ey İsrailoğulları! Ben size Allah'ın elçisiyim, benden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı ve benden sonra gelecek Ahmed adında bir peygamberi de müjdeleyici olarak geldim, demişti.] (Saf, 61/6)

“Ey benî İsrâil, ben Tevratı tasdik edici bir peygamberim. Tevrat da hak kitaptır ama, şimdi Allah beni gönderdi size... Mûsa Peygamber de haktır, Tevrat da haktır ama, şimdi Allah beni peygamber gönderdi ve benden sonra bir peygamber gelecek. Benim vazifem size onu müjdelemek! (Mübeşşiran bi-rasûlin ye'tî min ba'dî) İleride benden sonra gelecek bir peygamberi müjdelemek benim vazifem. (İsmuhû ahmed) O peygamberin adı da Ahmed olacak.” diye, adıyla söylemiş yâni. Bunu Saf Sûresi'nden biliyoruz.

Fetih Sûresi'nin son ayetini de biliyorsunuz.
Bismi'llâhi'rrahmâni'r-rahîm:

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ
رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا

مِنْ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ
 السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَ مَثَلُهُمْ فِي
 الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ
 فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ
 الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللّٰهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

(الفتح: ٢٩)

(Muhammedün rasûlü'llâh, ve'llezîne meahû
 eşiddâu ale'lküffâri ruhamâu beynehüm
 terâhüm rukke'an süccedâ, yebtagüne fadlen
 mina'llâhi ve rıdvânâ, sîmâhüm fî vüçûhihim
 min eseri'ssüçûd, zâlike meselühüm fi't-
 tevrah) [Muhammed Allah'ın rasûlüdür.
 Beraberinde bulunanlar kâfirlere karşı şiddetli,
 kendi aralarında merhametlidirler. Onları
 rükûa varırken, secde ederken görürsün.
 Allah'tan lütuf ve rıza isterler. Onların nişanları
 yüzlerindeki secde izidir. Bu onların Tevrat'taki
 vasıflarıdır.] Ümmet-i Muhammed, Tevrat'ta
 böyle anlatılıyor.

İncil'de de şöyle anlatılıyor:

(Ve meselühüm fi'l-incîli, kezer'in ahrece
 şat'ehû feâzerahû fe'stağleza fe'stevâ alâ sû-
 kîhî yu'cibü'z-zürrâa li-yağîza bihimü'lküffâr,
 vaada'llâhu'llezîne âmenû ve amilü's-sâlihâti
 minhüm mağfireten ve ecran azîmâ.) [İncil'de-

ki vasıfları da şöyledir: Onlar filizini yarıp çıkar-
mış, gittikçe onu kuvvetlendirerek kalınlaşmış,
gövdesi üzerine dikilmiş bir ekine benzerler ki,
bu ekincilerin de hoşuna gider. Allah böylece
onları çoğaltıp kuvvetlendirmekle, kâfirleri öf-
kelendirir. Allah onlardan inanıp iyi işler yapan-
lara mağfiret ve büyük mükâfât vaad etmiştir.]
(Fetih, 48/29)

Tevrat'ta, İncil'de bizim peygamberimiz ve bi-
zim ümmetimizin anlatıldığını, bu ayet-i kerime-
ler bildiriyor; aziz ve muhterem kardeşlerim!..

Şimdi, bu bilgileri bildikleri için, evsafı hakkında
kitaplarda yazılar var. Boyu böyle olacak, şekli
böyle olacak. İki omuzu arasında şöyle bir ben
olacak filan diye duydukları için... Huyları şöyle
olacak. Sadaka kabul etmez, hediye kabul
eder diye evsafı yazıldığı için, Selman'ül-Fàrisî
Peygamber Efendimiz'i ilk görmeye gittiği
zaman, bir tabak hurma götürmüştü:

“—Buyurun, sadakadır.” diye akdim etmiş.
Peygamber Efendimiz yakınındaki fukaraya;

“—Buyurun, yeyin!” demiş, kendisi yememiş.

Haa, demek eski kitaplarda yazıldığı gibi bu
zat, sadaka deyince yemiyor.

Sonra, hediye diye götürmüştü. O zaman kendisi
de almış, etrafındakilere de ikram etmiş. Haa,
hediye deyince yiyor.

Bir de böyle arkasını arkasını dolanırmış
Peygamber Efendimiz'in; “Biraz açıl-
sa da, omuzunu acaba görebilir miyim?” falan diye.

Peygamber Efendimiz de... Tabii elbise biçmek,

terzinin işi, dikiş işi, iğne işi, iplik işi. O zaman öyle her zaman o kolaylıklar yok. Üste bir örtü, alta bir örtü... Hani hacca gittiği zaman insanların olduğu gibi. Üstündeki örtüsünü şöyle omuzundan kaydırıvermiş Peygamber Efendimiz. Yâni, onun o maksadını nübüvvet nuru ile, gözüyle biliyor. Şöyle omuzunu kaydırıvermiş, arkasından Mühr-ü Nübüvvet pırıl pırıl meydana çıkıvermiş.

Selman'ül-Fârisî öyle müslüman oluyor. Bakıyor alametler tam... Aradığı zatı buldu diye, öyle müslüman olmuş.

Peygamber Efendimiz böyle, arkasında mührü olan bir mübarek zattı ve pek açılmasını, görülmesini sevmezdi.

Bu mührü herkes görmek ister.

“—Aç ya Rasûllallah, ben de göreyim! Müsaade buyur ya Rasûllallah ben de şappadak öpeyim.” öpeyim diyebilir.

Ama hoşlanmıyormuş, pek açılmasını sevmiyormuş.

c. İnsanların Önünde Yürümeyi Sevmezdi

Bu da Abdullah ibn-i Amr ibn'ul-As RA'dan isnad-ı hasen ile rivâyet edilmiş bir rivayettir:⁶

كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يَطَأَ أَحَدٌ عَقْبَهُ وَلَكِنْ يَمِينٌ وَشِمَالٌ

(ك. عن ابن عمرو بن العاص)

⁶ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.311, no:7744;

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.145, no:18428; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s: 216, no:7151.

RE. 561/3 (*Kâne yekrahu en yataa ehadün akıbehû, velâkin yemînün ve şimâlün*)

(*Kâne yekrahu en yataa ehadün akıbehû*)
“Peygamber SAS Efendimiz arkasından, hemen topuğunun peşi sıra insanların gelmesini sevmezdi.” Arkasından takılmış insanlar geliyorlar... Sevmezdi. (*Velâkin yemînün ve şimâlün*) “Sağında, solunda olmasını severdi.”

Kendisi bir topluluğun en önünde gidecek, arkasından tin tin tin ötekiler gelecek. Böylesini sevmezdi. Sağında solunda insanların olmasını severdi. Şöyle ortada bulunmayı severdi. Hatta, kendisinin önünde bazı insanların olmasını severdi. Öyle en önde gitmeyi tevazuu itibariyle, ahlâk-ı Muhammediyesi dolayısıyla sevmezdi. Hoşuna gitmezdi bu hal... Tevazuundan dolayı ve tabii çeşit çeşit hikmetler de vardır. Şeriatın adabı böyle... Faydaları da vardır, bizim bildiğimiz bilmediğimiz...

Tabii, başımızın tacı Peygamber SAS Efendimiz, tek başına önde gitse, kapıyı o mu açsın önce?.. Geriden gelenlere, o mu hazırlasın?.. Elbet önünden bazı kimselerin gitmesi lâzım!.. Sonra bir şeyle karşılaşırsa, karşısına bir şey çıksa, ilk önce o mu göğüslesin?.. Elbet başkalarının göğüslemesi lâzım!.. Onun ilk planda, en önde olmaması uygun. Her bakımdan bize bir adabdır tabii, bu gibi şartlara riâyet etmek ve ona göre hem tevazua, hem tedbire, hem ihtiyata, hem korunmaya her bakımdan uygun olan bir tavır.

d. Çok Soru Sorulmasını Sevmezdi

Taberânî Ebû Rezîn RA'dan şöyle rivayet ediyor:⁷

كَانَ يَكْرَهُ الْمَسَائِلَ وَيَعِيبُهَا فَإِذَا سَأَلَهُ أَبُو رَزِينٍ
أَجَابَهُ وَأَعْجَبَهُ

(طب. عن أم سلمة)

RE. 561/4 (*Kâne yekrahu'l-mesâile ve yuîbuhâ, feizâ seelehû ebû ruzeyn, ecâbehû ve a'cebehû.*) (*Kâne yekrahu'l-mesâile*) Peygamber SAS Hazretleri'nin bir huyu da, çok soru sorulmasını sevmezdi, (*ve yuîbuhâ*) ve ayıplardı." "—Ya Rasûlallah, şu nasıl, bu nasıl?.. Bilmem ne, bilmem ne..." filan. Böyle olur olmaz, fitne çıkartmaya sebep olacak, lüzumsuz birtakım konuların açılmasına sebep olacağı için... Bu iş tamamen böyle açılırsa, halkın akıllısı var, cahili var... Usulüne uygun konuşmasını bilen var, bilemeyenler var... Onun için, çok soru sorulmasından hoşlanmazdı ve bunu ayıplardı, ayıp görürdü yâni. Demek ki, büyüklerin yanında âdâb, çok soru sormak değil; beklemek, o huzurda bulunmanın âdâbına riayet etmek...

Hocamız Ankara'ya gelmişti cennet mekân (Rh.A), bir eve gittik. Adam çok zengin, oğlu da

⁷Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.208, no:472; Heysemî, *Mecmaü'zZevâid*, c.I, s.396, no:728; İbn-i Ebî Âsım, *Sünneh*, c.II, s.172, no:518; Ebû Rezîn RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.146, no:18441; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s: 216, no:7152.

ihvanımız, kendisi de hürmet etti, davet etti. Davete icabet etmek lâzım, gittik. Şimdi ihvan, Hocamıza hürmet ediyor. Böyle boynunu bükmüş feyz alıyor, ses çıkartmıyor. Adam bu işlerden haberdar değil. “—Yâhu ne susuyorsunuz, konuşsanıza!” diyor. Ona bakıyorlar böyle, tebessüm ediyorlar gene. Yâni, bu zatın yanında herkes olur olmaz konuşmaz tabii. Konuş derse, konuşulur. Konuşursa, dinlenir. Susarsa, sükûtundan ibret alınır. Gene biraz duruyor, canı sıkılıyor adamın; “—Yâhu ne susuyorsunuz be, konuşsanıza mübarekler!” diyor, gene konuşmaya teşvik ediyor. Demek ki, sükût etmeyi de bilmek lâzım! “—Bizim sükûtumuzdan ibret almayan, konuşmamızdan hiç istifade edemez!” demiş büyüklerden birisi. Sükûtundan da ibret almak lâzım büyüklerin. Niye susuyor acaba?.. Ne sebeple susuyor?.. “—Bak, demek ki, bunca derya gibi bilgisine rağmen, susmak da lâzımmış. Her şeyi söylemek doğru değilmiş. Demek ki, çok düşünüp az konuşmak lazımmış.” falan diye insan ders çıkartmalı. Olur olmaz çok sormamalı, konuşmamalı.

Efendimiz ayıplardı. Yalnız, (*feizâ seelehû ebû rezîn*) Ebû Rezin künyeli zat-ı muhterem, ismi var burada Lakîd ibn-i Âmir diye. O sorduğu zaman, (*ecâbehû ve a'cebehû*) onun sorusuna cevap verirmiş ve beğenirmiş de onu. Neden?.. Çünkü edeb ile sorarmış. Gayet güzel edebe riayetle ve sorduğu şey tam böyle yerli yerince, uygun olurmuş. Kalbinin saygısını tam ifade ederek, kontrol ederek sorarmış ve faydalı şeyleri sorarmış. Onun için Ebû Rezin RA sorduğu zaman, hoşlanırmış ondan ve ona da tatlı tatlı

cevap verirmiş.

Buyrulmuş ki:⁸

حُسْنُ السُّئَالِ نِصْفُ الْعِلْمِ

(الأزدى فى الضعفاء وابن السنى عن ابن عمر)

(*Hüsnü's-süâli nısfü'l-ilmî*) “Güzel soru sormak ilmin yarısıdır.”

Yâni güzel soru sormak alimin işidir. Cahil güzel soru soramaz. Zor bir şeydir yâni. Usturuplu soru sormak zor bir şeydir, kolay bir şey değildir. Ancak konuyu iyi bilen insan, doğru düzgün soru sorabilir ve tam böyle öğrenilecek bir şeyi sorar. Hatta soru sorulan kişi de beğenir de der ki:

“—Aferin, iyi ki hatırlattın. Tamam, bu konuyu söylemek de lâzım geliyordu; Allah senden râzı olsun!” filân der.

Onun için soruya, sorunun soruluşuna iyice önem vermeli, ölçmeli, biçmeli, “Sorayım mı sormayayım mı?” filân diye. Fitne çıkar mı, çıkmaz mı?.. Öteki dinleyenlerin akli karışır mı, karışmaz mı?.. İmanlarına bir zarar gelir mi, gelmez mi?.. Şimdi ben şüpheli bir şeyi

⁸ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.25, no:6744; Beyhakî, *Şu-abü'l-İman*, c.V, s.254, no:6568; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.55, no:33; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.453, no:936; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.141, no:2716; Heysemî, *Mecma-ü'z-Zevâid*, c.I, s.395, no:727; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LXI, s.360; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXIX, s.220; İbn-i Hacer, *Lisâ-nü'l-Mîzân*, c.VI, s.11, no:35; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.238, no:29262; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.359, no:1142; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.122, no:11589.

soracağım, öbür taraftaki zatın aklı, fikri karmakarış karışacak. Vay, eyvah, bilmem ne! O zaman başlayacak onda da başka tereddütler. Böyle şeyler sorulmaz tabii.

Onun için, soru soracak insanın soruya çok dikkat etmesi lâzım! Sorgu sualin edebi var, onları bilmesi ve ona göre sorması gerekiyor.

Kur'an-ı Kerim'de de buyuruluyor ki:

لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءٍ إِنْ تُبَدَّ لَكُمْ تَسْؤُكُمْ

(المائدة: ١٠١)

(*Lâ tes'elû an eşyâe in tûbde leküm tesü'küm.*)
[Açıklanırsa hoşunuza gitmeyecek olan şeyleri sormayın!] (Mâide, 5/101)

Her şeyi böyle paldır küldür sormayın! Sonra, sorunun cevabı verilirse bazen de hoşunuza gitmez. Bazen de fenanıza gider, pişman da olursunuz.

Böyle sorular nedir meselâ?.. Bir keresinde Peygamber SAS Hazretleri buyurdu ki:

“—Ey ümmet-i Muhammed, ey ashabım, ey müslümanlar! Allah size şu Beytullah'ı, şu Kâbe-i Müşerrefe'yi ziyaret etmeyi, haccetmeyi farz kıldı. Bu bir vazifedir, İslâm'ın emirlerinden bir emirdir, boynunuza borç kıldı. Size vazife kıldı.” diye söyledi, tebliğ etti.

Haccetmek İslâm'ın farzlarından, direklerinden birisi. Ayet-i kerime var tabii hakkında... Efendimiz bildirdi:

وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ
سَبِيْلًا

(آل عمران: ٩٧)

(*Ve lillâhi ale'n-nâsi hiccu'l-beyti meni'stetâa ileyhi sebîlâ*) [Yoluna gücü yetenlerin o evi haccetmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır.] (Al-i İmran, 3/97)

Şimdi böyle deyince, bir tanesi dedi ki:

أَكُلَّ عَامٍ يَا رَسُولَ اللَّهِ

(*E külle âmin yâ rasûla'llâh?*) “Her sene mi yâ Rasûlallah?.. Her sene mi haccedeceğiz yâ Rasûlallah?”

Efendimiz sustu. Gene:

“—Her sene mi haccedeceğiz, yâ Rasûlallah?” bir daha sordu. Efendimiz gene sustu, cevap vermedi. Gene şey yapıyor:

“—Her sene mi haccedeceğiz, yâ Rasûlallah?”

Gene sustu Peygamber Efendimiz. Ondan sonra dedi ki:

“—Bakın evet deseydim, her sene haccetmek boynunuza borç olurdu.”

Çünkü, Rasûlüllah bir evet dedi mi, yazılır. Allah onun ağzından çıkanı döndürtmez. Yâni, onun istediğine göre hükmeder. Her sene de haccetmeye kimin gücü yeter? Yakın yerde olan var, uzak yerde olan var... Hastası var, sıhhatlisi

var... Ailevi meseleleri, çeşitli problemleri olan insanlar var. Şimdi o soru yersizdi.

“—Ben size bir şey soylediğim zaman onun sağını solunu fazla karıştırıp sormayın. Sordukça iş çetrefilleşir. Sordukça zorlaşır, şartlar ağırlaşır; sonra yapamaz duruma gelirsiniz.”

Baş üstüne dersin, olur biter. Gerisi kurcaladın mı senin üstüne, boynuna yük biner, zorlanma tarafları olur. Onun için soruyu usûlüyle sormak lâzım, veya sormamak lâzım!

Peygamber Efendimiz’in sahabesi zaten, kendisine soru sormaya çekinirlerdi. Çekinirlerdi de, biraz böyle Efendimiz’e dışarıdan gelmiş, taşralı bir kimse falan gelirse bedevilerden... Onlar biraz böyle serbest oluyorlar. Böyle bilmiyor, usulü, edebi, erkânı falan. Dışarıdan gelmiş:

“—*Es-selâmu aleyke yâ Rasûla’llah!*” diyor.

“—*Aleyküm selâm!*” diyor Efendimiz meselâ.

Pattadak soruyor:

“—Müslümanlık nedir?”

Onun akli fikri o, hemen öğrenecek, acele işi var, akşam gidecek belki kabilesine. Efendimiz de sıralıyor meselâ, böyle...

Şimdi böyle, sahabe-i kirâm adabı bildiklerinden, Efendimiz’e çok hürmet ve izzet ettiklerinden soramazlardı da, beklerlermiş yalnız;

“—Şöyle taşradan, bu işin adabını inceliğini bilmeyen birisi gelse de, soru sorsa da, biz de dinlese, istifade etsek diye beklerlermiş.

Dışarıdan gelen çekinmeden soruyor tabi,

bilmiyor işin inceliklerini. Onlardan istifade ederlermiş.

Hürmetlerinden yüzüne bakamazlarmış Peygamber Efendimiz'in... Camiye gelirmiş de, herkesin başı böyle önde, yüzüne bakamazlarmış. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz bakarmış, Ömer'ül-Fâruk Efendimiz bakarmış, tebessüm ederlermiş; o da onlara tebessüm buyurmuş. Ötekiler bakamazmış. Sahabeden bir zatı muhterem diyor ki;

“—Rasûlüllah'a olan saygımdan dolayı, yüzüne doya doya bakamadım, bakamadım saygımdan!” diye öyle bildiriyor.

İşte soru meselesi de böyle. Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi her şeyi yerli yerince, hikmetli bir tarzda yapanlardan eylesin... Yersiz, yurtsuz, zamansız, zeminsiz, akıl karıştırıcı, fitne çıkarıcı böyle lüzümsüz sorular sordurtmasın... Ama ilmimizi genişletmek için, gerçekleri öğrenmek için, tabii sorulacak.

Sormayı bazı hadis-i şeriflerde, Efendimiz teşvik de etmiş:

“—Sorun, Allah ecrinizi çok etsin!.. Çünkü soru sorulunca, soran ecir kazanır, cevap veren ecir kazanır, dinleyen ecir kazanır. Sorun ey Allah'ın kulları!” diye teşvik ettiği de var. Ama bu ne demek;

“—Lüzümsüz sormayın, gerektiği zaman sorun, gerektiği kadar sorun, âdâbına riâyet ederek sorun!” demek.

Tabii sorulacak. Hiç soru sormadan olmaz.

İslâm'da öğrenmekte ayıp yok, günah yok. Sorup, dinin inceliklerini öğrenecek.

“—Hocam, evlilik konusunda soracağım; ama utanıyorum, soramıyorum!”

Veyahut:

“—İşlediğim bir günah var, bunun kefareti nasıl olacak, utanıyorum söyleyemiyorum, soramıyorum!”

Böyle şey yok. İslâm'ı öğrenecek.

Peygamber Efendimiz'in mübarek zevcelerine, yaşlı yaşlı sahabeler gelirlerdi de *rıdvànu'llàhi aleyhim ecmaîn*: “—Utanıyoruz ey mü'minlerin annesi! Şu hayız meselesi

nasıldır, şu gusül meselesi nasıldır?” diye soru sorarlardı.

O da cevap verirdi. Yâni, öğrenmek için, zaruri olduğu zaman soru sorulur; ama hep hikmetli olacak, ölçülecek biçilecek.

[Okumadan geçtikleri hadis; MZK Efendimiz de sadece Arapçasını okumuş, mânâsını söylememiş.]

كَانَ يَكْرَهُ سُورَةَ الدِّمِّ ثَلَاثًا ثُمَّ يُبَاشِرُ بَعْدَ الثَّلَاثِ

(طب. عن ام سلمة)

RE. 561/5 (*Kâne yekrahü sevrete'd-dem selâsen, sümme yübâşiru ba'de's-selâs.*) [Kanın feveranından hoşlanmazdı; ancak üç günden sonra örtü üstünden aileleri ile mübaşeret ederdi.]

e. Yemeğin Ortasından Alınmasını Sevmezlerdi

Diğer rivayete geçiyoruz.

Ravileri güvenilir kimseler, hasen rivâyet, hadisin hasen demiş İmam Suyûti:⁹

كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يُؤْخَذَ مِنْ رَأْسِ الطَّعَامِ

(طب. عن سلمى)

RE. 561/6 (*Kâne yekrahu en yu'haze min re'si't-taàm.*)

“Peygamber SAS Hazretleri, yemekte yemeğin ta tepesinden alınmasını sevmezdi, hoşlanmazdı.”

Re'sit-taam diyor, yemeğin kafası demek, başı demek, tepesi demek; ama ondan murad ortası herhalde... Hani tepsiyi düşünelim! Pilavı yığmışsın; tepesi, tam ortası olur yâni. Böyle tam ortasından, tepesinden, böyle hemen oradan alınmasını sevmezdi. Neyi severdi?.. Kenarından, (*mim mâ yelî*) yâni, insana yakın olan kenarından. Karşı taraftan da değil.

“—Tamam, kenarından almak serbest. Ben senin karşı tarafından alacağım!”

Öyle şey yok! Kendi önünden alacak. Öbür taraftan değil, kendisine yakın kenardan alacak. Önüne gelenden yiyecek. Böyle en güzel parçayı görüp, hop o tarafa doğru uzanıp,

⁹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIV, s.297, no:754; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.28, no:7936; Selmâ RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.109, no:18212; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.216, no:7154.

ortasından almak hoşuna gitmezdi. Peygamber SAS'ın bize öğrettiği edeplerden birisi de, tabağın kenarından almak.

Ortasından alınmasını yasaklamasının bir sebebi de taama bereket, ortasından iner. Yâni, mânevî bir şeydir bu bereket... Peygamber Efendimiz bazen küçücük bir kapla, küçücük bir sütle altmış kişi, yetmiş kişi, bilmem daha fazla insanı doyurduğu olurdu. Küçücük bir yemekle, yüzlerce insanı doyurduğu olurdu.

Ebû Hüreyre RA bir gün çok acıkmış, kıvranıyor, midesi... Efendimiz anlamış, mâlûm olmuş kendisine. Sofrasına davet etmiş.

“—Eh iyi, yemek yiyeceğiz!” filân derken;

“—Hadi bakalım, mesciddeki öteki kimseleri de çağır!” deyince, keyfi kaçıyor.

Şimdi tam kendisi yiyecekti. Bir sürü de insan... Zaten yemek mahdut... “Ama hepsine yetti, herkese yetti, herkes de doydular.” diyor.

Bu nedir?.. Bir sırdır. Esrarengiz bir şeydir. Buna ne derler?.. Bereket derler. Yâni, iki kişiye yetecek, üç kişiye yetecek taamı yetmiş kişiye, üç yüz kişiye yetirir Allah... Nasıl oluyorsa?.. Bereket veriyor taama, yetiyor.

Peygamber Efendimiz'in hurmalarından torbasına koymuş da mübareklerden bir tanesi. Senelerce o torbadan; elini sokuyor, hurma yiyor, elini sokuyor, hurma yiyor... Hurma bitmemiş.

Yâhu, bu torba küçücük bir şey. Yâni, kamyonla olsa, yer yer, insan yine bitirir. Biz bir yılda kaç fırın ekmek yiyoruz, bilmiyoruz; ama yâni,

insan yedikçe biter. Bereket olunca, bitmiyor.

Bir de ihvanımızdan bir kardeşimiz anlatmıştı. Dolmuş Hocamız'ın salonu, misafir salonu. Tıklım tıklım ihvan orada... Buna demiş ki:

“—Al şu şekeri ikram et!” veya lokum, veyahut işte misafire ikram edilecek bir şey.

“Tabağa baktım, küçücük. Kalabalığa baktım, bir yığın insan... Bu buna nasıl yetecek?” dedim diyor; “Ama tut dedi, başladım bir taraftan tutmaya. Herkes aldı aldı aldı, dolaştırdım dolaştırdım dolaştırdım... Dalmışım farkında değilim, sonuna yaklaştım, kalabalık epeyce bitti. Ondan sonra birden aklıma geldi, tabakta baktım halâ ikram malzemesi duruyor. Kalabalık bitti, bir tabağa baktım, bir Hocaefendi'ye baktım. Yâni, nasıl oldu da bitmedi bu kadar insan aldığı halde?” diyor.

Hocamız şöyle bir kaşlarını çatmış ona;

“—Sus, bu sırrı kimseye söyleme, faş etme!” gibilerden.

“Şöyle bir kaşlarını çattı, ben de gözümü eğdim.” diyor. Dağıtmış yâni, herkese yetmiş de artmış bile. Nedir bu?.. Bereketdir. Bereket denen şeydir.

Taamın bereketi ortasına iner, sen ortasından küt diye alırsan, bereket yerini alıyorsun, bereketin indiği yeri alıyorsun; o zaman sofrada, tabakta, taamda bereket kalmıyor. Onun için herkesin önünden almasını tavsiye edermiş.

Ama kendisine meyve getirildiği zaman, bir adeti var, tabağın içinden seçme yapardı.

Kendisine meyva getirildiği zaman. Tabi hamı vardır, olgunu vardır... İsteddiği vardır, ötekisi vardır, berikisi vardır; o serbest. Yâni, yemek yerken böyle, meyvede böyle bir hususiyet var.

f. Yemeği Çok Sıcak Yemekten Hoşlanmazdı

Yine hasen rivâyet... Cüveyriye RA'dan:¹⁰

كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يَأْكُلَ الطَّعَامَ حَتَّى تَذْهَبَ فَوْرَةٌ

دُخَانِهِ

(طب. عن جويرية)

RE. 561/7 (*Kâne yekrahu en ye'küle't-taàme, hattâ tezhebe fevretü duhànihî.*) “Peygamber SAS, yemeğin dumanı, aşırı sıcaklığı gitmedikçe, yemekten hoşlanmazdı. Yâni, aşırı sıcaklığı gitmeyince, biraz soğumayınca sıcak sıcak yemeyi sevmezdi.” “—Uh, ağzım yandı, getir suyu!” bilmem ne falan... Bazısı çorbaya bir kaşık atıyor. Hop, ağzı yanıyor, kavruluyor derisi insanın. “—Ne acele ediyorsun, niye böyle sıcak yiyorsun?..” Biraz serinletmeyi tercih ederdi Peygamber Efendimiz. Böyle o dumanının iyece şiddeti; *fevre* dediği *feveràn* demek. Yâni, böyle buram buram dumanı tüterken yapmıyor demek ki, biraz o sıcaklık geçtikten sonra yemeyi severdi. Böyle soğutarak yemek, bereketin artmasına sebeptir diye hadis-i şeriflerde bildirilmiştir. Yâni, sıcaktan daha bereketli olduğu, böyle serinleterek yendiği zaman daha iyi ol-

¹⁰ Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.13, no:7883; Sehavî, *Makâsidü'l-Hasene*, c.I, s.48, no:9; Cüveyriye RA'dan.

Câmiü's-Sağîr, c.II, s.216, no:7155.

duğunu, Peygamber SAS Hazretleri bildirmişler.

g. Mescidde Şiddetli Hapşurmayı Hoş Görmezdi

Diğer rivâyet... Ebû Hüreyre RA'dan, hasen bir rivâyet bu da:¹¹

كَانَ يَكْرَهُ الْعَطْسَةَ الشَّدِيدَةَ فِي الْمَسْجِدِ

(هـ.ب.ق. عن ابى هريرة)

RE. 561/8 (*Kâne yekrahü'l-atsete's-şedîdete f'il-mescidi.*) “Peygamber SAS Hazretleri mescidde, şiddetli hapşurmayı hoş görmezdi.” Hani, bazı insanlar vardır böyle; tavan havaya kalkacak gibi olur, bir hapşırdığı zaman.

“—Hapşuuuu!” diye şey yapınca, yer gök inler böyle... Özellikle mescidde böyle yüksek sesle hapşurmayı hoş görmezdi. Çünkü, şiddetli esneme, şiddetli hapşırma şeytandandır. Sakin olacak, biraz tutacak, elini kapayacak, mendilini koyacak filan. Buna dikkat edecek yâni.

h. Hanımların Kınasız Olmasından Hoşlanmazdı

Hazret-i Aişe Anamız RA rivâyet etmiş:¹²

¹¹ Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.290, no:3395; Beyhakî, *Şua-bü'l-İman*, c.VII, s.32, no:9356; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VII, s.247; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.157, no:18504; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXXIX, s.169, no:42274.

¹² Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.311, no:14607; Beyhakî, *el-Âdâb*, c.II, s.248, no:553; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.129, no:18333; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s: 216, no:7157.

كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يَرَى الْمَرْأَةَ لَيْسَ فِي يَدِهَا أَثَرُ حِنَاءٍ

أَوْ أَثَرُ خِضَابٍ

(ق. عن عائشة)

RE. 561/9 (*Kâne yekrahu en yere'l-mer'ete leyse fî yedihà esere hınnâin, ev esere hıdâbin.*)

“Peygamber SAS Hazretleri bir kadının elinde kınadan veyahut *hıdab* denilen başka bir boyadan bir boyama olmadığını görürse, hoşlanmazdı.” Yâni, hanımların kınalanmasını tavsiye etmiş oluyor, teşvik etmiş oluyor.

Hınna dediğimiz şey kınadır. Ha harfi ile, noktasız ha ile... *Hıdab* da yine boya malzemesidir; ama siyah renk falandır, veyahut daha başka renkler olabilir; kırmızı filan olabilir gene. Başka maddelerden yapılma. Yâni kınadan olsun, başka maddelerden olsun elleri boyalı olmadığı zaman, beğenmezdi; uygun görmezdi. Yâni, kınalanmasını tavsiye ederdi.

Kınanın faydası vardır. Bir kere şu ayaklarda filan mantar hastalığı oluyor. Naylon çorap giymekten, bilmem neden... Ona dahi çok faydası olduğu söyleniyor. Cildi kuvvetlendiriyor kına... Mikropları öldürücü özelliği var. Dezenfektan özelliği var. Ayrıca kırmızı, güzel güzel bir süs ve ziyet vasıtası oluyor.

Şairin dediği gibi:¹³

Ak elleri boğum boğum kınalı

Dedim: Bayram mıdır? Dedi ki: Yok yok...

¹³ Erzurumlu Emrah (1775-1854)

Tabi o bir zinet aracı oluyor. İslâm'da bu var; kadınların kendi aralarında yâni, bir süs ve zinet meselesi olarak, kınalanma meselesi var. Gâvur diyarından gelmiş adet olarak da ojelenme var.

Oje bir tabaka, böyle sürdüğü zaman tırnağın üstüne tabaka geliyor, abdest olmuyor, gusül olmuyor. Oje; o gavurların işi. Kırmızı kırmızı, tırnakları da uzatıyorlar kedi tırnağı gibi veya çaylak tırnağı gibi... Bir de üstünü boyuyorlar, uzatmak da fena, yanlış; mikroplu... Yâni, tıbben de doğru değil. Tırnağın altı mikrop doluyor.

Biz tırnakları keseriz. Biz müslümanlar tırnakları uzatmayız. Bazısı sol parmağının tırnağını uzatıyor; neden? Bir yerde kullanacak demek ki; ama olmaz öyle şey. Biz tırnakları keseriz, hiç altında kir bıraktırmayız, tertemiz yıkarız.

Şimdi öğrendim, baktım Avrupa da bu işi yavaş yavaş anlıyor galiba. Şimdi elleri yıkamak da sadece sabunlanma yok; bir de fırça koyuyorlar. Küçük böyle, lavaboya... Bir de fırçalıyor ki tırnakların el girmeyen yerleri de, oralardaki birikintileri de çıkartmak mümkün olsun diye yıkarken suyla bir de oraları şey yapıyorlar; hiç mikrop kalmıyor. Demek ki uzatmak altına mikrop gelmesine ve pislik birikmesine sebep olduğundan bir bakıma o bakımdan yanlış. Bir de üstünü bir tabaka, bir boya tabakası, bir jelatin; artık bir şey tabakası kapladığı için, abdest de olmadığına oje doğru değil...

Ama kadınlar ille bir şey yapacaksa, kınalasın. Hem mikropları öldürür, hem allerjik şeyler

olmaz, hem mantar ve saire olmaz, hem de bir süs olarak... İslâm'ın şeyleri güzel...

Meselâ diş fırçası, misvak. O zamanın imkânlarıyla misvak kullanılmış; ama misvağın içinde öyle malzeme var ki, öyle maddeler var ki, antiseptik. Acı acı... Hakiki bir misvağı böyle alsanız, hafif böyle baharatlıdır. O mikropları öldürüyor. Ondan sonra misvağın, yutulsa bile mideye de faydası var; ama diş fırçasının kılları kırılıp da yuttuğun zaman saplanıp kalıyor midede; kanser bile yapabiliyormuş.

Bak birisi tabii, ötekisi sun'i. Birisi bazik özellikte, asitleri söndürüyor. Böylece dişlerin çürümesini engelliyor. Diş etlerini kuvvetlendiriyor. Ağza güzel koku veriyor. Meleklerin hoşuna gidiyor, Allah'ın rızasını kazanmaya vesile oluyor. Çok çeşitli faydaları var. Ötekisi sun'i kılla yapılmış... Hele domuz kılıyla yapılmışsa, berbat.

“—Neden berbat? Yâni sen domuza düşmanlığından mı söylüyorsun?..”

“—Hayır!” Kılın içinde, kıl kanalı vardır. Yâni kıl dediğimiz şey yekpâre değildir. Mikroskopta baktığın zaman, kılın içinde boşluk vardır. Boru gibidir yâni kıl. İçinde kanal vardır. Şimdi diş fırçasının fırça kısma kıldan yapıldığı zaman, kanalların içine bu ağzın mikropları giriyor, yerleşiyor. Kanamalar ve saireler... Orada mikrop ürüyor. İkinci sefer dişini fırçalayacağın zaman yandın, şap gibi! O mikropları sürüyorsun dişlerine... Ondan sonra:

“—Benim diş etlerim şişti. Kıpkırmızı oldu, aman

doktor bir ilaç! Ağzımı neyle çalkalayayım?”

Neden?.. Bu fırçanın kıllarının arasına giren organik maddelerin bozuşması sonunda orada mikroplar, bakteriler üredi.

Sen ikinci sefer dişimi temizleyeceğim derken, mikrop sürdün oraya. Cart curt, cart curt, cart curt...

Demek ki, tabii tarzda dişin misvaklanmasında, diş etlerinde sıhhat var. İnsan yeni yeni öğreniyor, araştırdıkça öğreniyor bunu... Peygamber Efendimiz'in her tavsiyesi güzel. Misvakta şifa var, onun taklidi bile olsa yine ağız temizlemek için bile yapılmış olsa, diş fırçasında tehlikeler var. İşte buyur!.. Taklidi aslı gibi olmuyor. Camdan olan şey, elmas gibi olmuyor yâni. Bak Peygamber Efendimiz SAS çörek otunu tavsiye etmiş, çörek otunu şimdi Amerikalılar incelemişler, günde bir gram mı, iki gram mı; yirmi yedi AIDS hastasına vermişler muntazaman. Bayağı, AIDS hastasına bile iyi gelmiş; çörek otu... O siyah, küçük... *Elhabbetü's-sevdâ* dediğimiz. Yâni, bizim dinimizin her şeyi güzel!..

“—Bizim temizlenme malzememiz nedir?”

Sabundur! Sabunu alırsın, elini yıkarsın, akar. Bunu istersen tarlaya salıver, hiçbir şey olmaz, gübre olur belki, faydası olur. Ama bu deterjanlar, bu sun'i Avrupa'nın getirdiği deterjanlar ister Lab'lısı olsun ister Lab'sız olsun, nasıl olursa olsun; bunlar erimiyor. Denize gidiyor, denizde balıkları öldürüyor.

Hatırlarsınız birkaç ay evvel İstanbul'un

sahillerine güzelim balıklar vurdu. Kırlangıç balığı, bilmem ne balığı;

“—Eyvah! Bunlar ne olmuş?”

“—Ne olacak, Haliç’in sularını, kanalizasyonlarını götürdün Marmara’nın öbür tarafına kanal yaptın, salıverdın... Deterjanlar, pis sular balıkların keyfini kaçırdı; öldürdü. Yâni öldürüyor... Neden? Deterjanlar sun’i malzeme, kimyevî malzeme... Naylonlar bir berbat malzeme... Erimez, toprağın içine karışmaz, çürümez... Halbuki tabii malzeme daha kıymetli oluyor. Bunun kıymetini öğrenin!

Ben Almanya’dayken, markete filan gidiyorduk, görüyorduk, reklam yapmış adam orada:

“—Halis odun kömürüyle pişirilmiş ekmek!”

Pahalı satıyor; odun kömürüyle pişti diye... Onda bir zarar yok çünkü odun kömürüyle pişiriyorsun; ama fuel-oil ile pişirdiğin zaman fuel-oilin zerrelere ekmeğe yapıştı mı, kanser yapıyor! Bak, buyur işte!.. Ne kadar yanlışlık var.

“—Onun için biz ne yapacağız?” Her şeyin tabiisine gayret edeceğiz. Sun’i yemli yumurtayı yiyor adam, başlıyor göğüsleri kadın gibi şişmeye... Göğüslenmeye başlıyor, neden? Tavuk çok yumurtlasın diye basmışlar iğneyi, vermişler hormonu... O hormonlar bu sefer yumurtanın içine geçiyor, yumurtanın içinden yumurtayı yiyene geçiyor...

Almanya’ya İsrail’den ihraç etmişler yumurtaları böyle. Alman adamları, adam ama, kendisi erkek ama; başlamış göğüsleri kadın göğsü

gibi şişmeye, büyümeye... Neden?.. Kadınlık hormonu vermeye başladı yumurta; oradan yan etki yapıyor...

Yâni, sun’i şeyler zararlı. Bunu iyi bilin. Her şeyin tabiisine gayret edin. Sana yerine, Vita yerine, bilmem ne yerine; halis tereyağı, zeytinyağı... Misvak, halis pamuk, halis yün, halis kepekli undan yapılmış ekmek... Her şeyin böyle... Çikolata yerine, Malatya kayısı. Ne kadar güzel, ne kadar kıymetli. Çikolatanın kakaosu Brezilya’dan gelecek; adı bile kaka... “Kaka o!” diyor ya, yazıyor zaten üstünde... Bizim Malatya kayısı şifa, başkan aşağı şifa...

Üzüm... Bir doktor kardeşimiz diyor ki;

“—Üzüm beynin süper benzimidir!” diyor. Kuru üzümü yiyorsun...

Niye i’tikafta yirmi bir üzüm yediriyorlar? Beyni çalışsın da manevî hakikatleri sezsin diye. İri iri yirmi bir tane üzümü yiyor, o zaman süper benzin almış oluyor beyni; güzel çalışıyor. Onun için her şeyin tabiisine gayret edeceğiz.

Japon köselesi ayakkabı giyiyorsun, ayağının altından bir ateş vuruyor ayağına... Sanki kızgın sacın üstünde geziyorsun gibi...

“—Hay Allah! Ne oldu böyle?”

Atıyorsun onu, normal bir köseleden bir ayakkabı giyiyorsun, normal deriyle; hiç öyle bir şey olmuyor. Naylon giyiyorsun, başlıyor ayaklarının arası kaşınmaya... Normal pamuklu giydiğin zaman, yünlü giydiğin zaman olmuyor. Kıymeti bilin yâni, bizim ecdadımızın her

şeyinin kıymetini bilin. Nerede bahçeli evler, nerede apartmanlar?.. Hiç kıyas kabul eder mi?.. Onun için çok dikkat edin, böyle şeylerin güzel olmasına...

Bunu nereden açtık?.. Kadınların ellerinin kına ile süslenmesi meselesinden. Şimdi kadınlara; “—Kına yak!” desen,

“—Ben köylü müyüm?” diyecek.

İlle Avrupalının şeyi; ama mukayese ettiğimiz zaman bu faydalı, ötekisi zararlı; faydalı olanı yapsana... Bizim ki yapamaz, neden? Utanır!.. Avrupalı yapıyor. Avrupalı inceliyor, çörek otu iyiye çörek otu kullanıyor. Şalvar iyiye bakıyorsun Almanya’da şalvar modası.

“—A, bunlar bizim köylü kızları gibi neden böyle giyinmişler?”

“—Şalvar modası gelmiş.”

Beline kuşak sarıyor, kuşağın faydasını görüyor; beline kuşak sarıyor. Gelmiş bizim mühendis kardeşimize sormuş:

“—Pantolon mu daha iyi, şalvar mı daha iyi?” Bizim ki kızmış böyle:

“—Sen benimle alay mı ediyorsun? Elbet pantolon daha iyi!..” filan...

Demiş:

“—Yanılıyorsun, şalvar daha iyi. Vücut hava alır, elbise yırtılmaz, şu olur, bu olur... filan.”

Şimdi vücuda yapışık pantolonlar yapıyorlar... Tam yapışık vücuda, streç mi diyor, ne diyorlar? Adını unuttum. Tüm vücuda yapışık, blue-

jeandan filan, pantolonlar yapıyorlar. Kızlar giyiyor böyle, tam vücutlarının hatları çıkıyor. Erkekler giyiyor, tüm adaleleri belli oluyor. Burası dizi, burası baldırı, burası bilmem nesi... Her şeyi belli oluyor; zararlı...

“—Neden zararlı?..”

Çünkü, etin üstüne bastırıyor, derinin üstüne bastırıyor; damarların sıhhatli kan deveranını yapmasını engelliyor. Benim dedemin şalvarı güzel... Tarlada çalış, bahçede çalış, eğil, kalk, diz çök, otur... Ne bir yerin görünür, ne bir yerin belli olur, ne eskir, ne cart diye yırtılır.

Adam dar pantolon giyiyor.

“—*Allàhu ekber... Semia'llàhu li-men hamid-deh... Rabbenâ ve leke'l-hamd... Allàhu ekber...*”

Caaarrt!.. Bakıyorsun pantolonu ikiye ayrılmış, utancından ne yapacağını şaşırıyor...

“—E, ne diye bu kadar dar şey giydin?..”

Her tarafı da belli oluyor. En ön safada geçiyor, böyle her tarafı sımsıkı belli oluyor. Pardesü giy bari... Pardesü giy de, bir tarafın belli olmasın... Ceket yerine pardösü giyelim, ne olur?.. Daha iyi olur. Ceket giyiyoruz, mont giyiyoruz, yâni ondan sonra bluejean giyiyorlar, bir de daracık giyiniyorlar; çok fena oluyor yâni. İslâm'ın her şeyi güzel. Sıhhate de faydalı, keseye de faydalı, her bakımdan... Ahlâka da faydalı. Her bakımdan İslâm'ın emirleri güzel. Allah bizi İslâm'ın güzelliklerini anlayanlardan eylesin...

Hakim kardeşimizin evine gittik geçen gün.

Amerika’da ihtisas yapmış bir kardeşimiz var, o da geldi. Uuuuh, her türlü sistemi biliyor, Amerika’da okumuş.

“—Hocam, her problemin, her meselenin optimal çözümü İslâm’da!” diyor. “Yâni en uygun, bütün şartları böyle düşünülecek olursa, en uygun çözümü İslâm’da!” diyor.

Avrupa’da meselâ hürriyet diyorlar. Hürriyetin aşırı verilmesi optimal sonuç getirmiyor, yâni verimli sonuç getirmiyor; bir sürü karışıklıklar oluyor. Bazı şeylerin hür olmaması lâzım!.. Meselâ, ahlaksızlığın hür olmaması lâzım. Seks; tam mânâsıyla hürriyet verdiği zaman, sıhhat de gidiyor, düzen de gidiyor, aile de gidiyor, cemiyet de gidiyor, İslâm’ın koyduğu nizam güzel.

“—Her şeyi incelediğimiz zaman, kompüter yazdığımız zaman; gelen sonuçtan İslâm güzel diye çıkıyor!” diyor.

İslâm’ın her bakımdan, her konuda çözümün optimal, en güzel, en faydalı, en güzel çözüm verdiğini arkadaşımız inceleyerek tesbit etmiş.

“—Hatta, Hocam oturalım da beraber biraz programını yapalım kitabın; ben bunun kitabını yazacağım!” diyor, gösteriyor yâni.

Onun için elimizde Allah’ın bize bahşetmiş olduğu, elimizde bulunan bu cevherin kıymetini bilelim.

Şimdi bazı insanlar var cevherin kıymetini bilmiyor. Antikanın kıymetini bilmiyor. Elinde bir tesbih var;

“—Ya, sen bu tesbihin kıymetini biliyor

musun?” “—Vallahi bilmem, babamdan kalmış, dedemden kalmış...”

“—Sen bu vazonun kıymetini biliyor musun?”

“—Vallahi bilmem, ben bunu beğenmediğim için bodruma atmıştım.”

“—Sen bu aynanın kıymetini biliyor musun?”

“—Vallahi bilmem, kenarı alçısı kırık olduğundan ben bunu duvara bile asmaya utanıyorum.”

“—Yâhu bu antika... Bu antika, bu yüzbinlerce kıymetinde. Bazen üç milyon, beş milyon kıymeti oluyor.”

Bazen küçücük sapsız bir fincanın altı tane takımının, şu kadar kıymeti oluyor. İşte bilmiyoruz yâni biz... İslâm'ın güzelliklerini bilmiyoruz. Antika değeri olduğunu bilmiyoruz. Uyduruk şeylerle, sun'î şeylerle bizim elimizden güzellikleri Avrupa alıyor; uydurma, sun'î, bozuk şeyleri bize moda diye yutturuyor.

O bir zamanlar naylon modası neydi? Yirmi sene, otuz sene, kırk sene önce. Bir naylon modası çıkmıştı, naylon gömlekler, kom gömlekleri... Böyle giyerdin, kale gibi, yırtılmaz, buruşmaz... Herkes memnundu “—Oh ne güzel gömlek bunlar, yıka yıka giy. Ütü istemiyor...” diyordu, ama hava almıyordu.

Neden sonra baktılar ki, turistler buraya geldikleri zaman şile bezinden gömlek alıyor, o zaman aklı başına geldi milletin... Naylon gömleklerin zararını o zaman anladık. Hepimizin ayağı kaşıntı olduktan sonra anladık naylon çorapların kötü olduğunu.

Onun için, İslâm'ın güzelliklerini görün, İslâm'ın güzelliklerini anlayın, İslâm'ın emirlerinin, Rasûlüllah Efendimiz'in tavsiyelerinin ne kadar hoş şeyler olduğunu bilerek; sımsıkı kendi dinimize, kültürümüze, ahlâkımıza, adabımıza sarılarak öyle yaşayalım. Çünkü hazine İslâm... İslâm hazine... Allah bizi bu hazinenin kıymetini bilenlerden eylesin. İki cihanın saadetini, bu hazineyi iyi kullanarak elde edenlerden eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
20. 05. 1990 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü